

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

T.a.v. minister A. Slob

Per e-mail a.slob@minocw.nl

26 november 2018

Referentie : UIT-E1815

Onderwerp: Reactie op het advies "Verkenning leraren"

Hooggeachte heer Slob

Op 11 juni 2018 heeft u in een brief aan de Tweede Kamer laten weten dat u voor een andere koers kiest voor de uitvoering van de Wet beroep leraar en lerarenregister. U wilt eerst werken aan een stevige beroepsgroep-organisatie van leraren, en daarna pas verder met het lerarenregister. Om te bepalen welke stappen nu gezet moeten worden om te komen tot deze stevige beroepsgroep, heeft u de heer Rinnooy Kan gevraagd om dat nader te verkennen. Afgelopen week stuurde u het advies "Verkenning leraren" naar de Tweede Kamer.

Met deze brief delen wij graag onze reflectie op dit advies vanuit de beroepsgroep mbo-docenten en bieden wij u onze hulp aan om binnen het mbo een volgende stap te zetten. Eerst geven wij aan welke punten uit het advies we onderschrijven en op welke punten we ons niet kunnen vinden in het advies. Daarna gaan we in op de rol van de BVMBBO (Beroepsvereniging opleiders MBO) in de sector waarna we de brief afsluiten met een beschrijving van wat we als BVMBBO kunnen bijdragen aan de mogelijke implementatie van het advies.

Positieve punten uit het advies

De BVMBBO herkent zich in de beschrijving van de oorzaken waarom het niet gelukt is om te komen tot versterking van de beroepsgroep vanuit de Onderwijscoöperatie: leraren voelden zich veel te weinig betrokken bij de aanpak en er is onevenredig veel nadruk komen te liggen op het lerarenregister.

De BVMBBO steunt van harte de boodschap uit het advies dat een sterke beroepsgroep bottom-up moet ontstaan. Eigenaarschap bij docenten voor hun professionele ontwikkeling en draagvlak voor de implementatie van de wet zijn essentiële succesvoorwaarden. Daarnaast vinden wij het een verstandig advies om de beroepsgroep in sectoren in te delen en een aanpak per sector te ontwikkelen. Zo heeft een leraar in het primair onderwijs andere (professionaliserings-)behoeften en een andere professionele taal en logica dan een docent in het mbo. Het mbo is bijvoorbeeld sterk gericht op het onderwijsteam en heeft een directe relatie met het bedrijfsleven/werkveld waartoe zij opleidt.

Kritische noten

In het toekomstbeeld dat de heer Rinnooy Kan schetst wordt voor ons een cruciaal punt aangestipt: *"Leraren verdienen een stevige positie. Deze positie wordt pas echt verworven als sprake is van een krachtige en zelfbewuste beroepsgroep die in hoge mate zelf de inhoud van het beroep en de opleidingen stuurt en bepaalt, een beroepsgroep die trots is op het beroep en dat breed uitdraagt."* In het definitieve advies is de

term bekwaamheidsonderhoud vervangen door professionele ontwikkeling. Echter, inhoudelijk wordt er nog steeds uitgegaan van bekwaamheidsonderhoud als vehikel dat leidt tot die *“krachtige en zelfbewuste beroepsgroep”*. Tijd, geld en aanbod worden hierbij als enige voorwaarden benoemd.

Volgens de BVMBO een beperkte insteek. Om een *“krachtige en zelfbewuste beroepsgroep met een stevige positie”* te vormen is een **integrale en ecologische** aanpak nodig. **Integraal** omdat professionele ontwikkeling van docenten niet kan zonder professionalisering van het beroep en de beroepsgroep. Daarbij kan gedacht worden aan een professionele standaard en professionele ruimte. En **ecologisch** omdat de docent zich professioneel wil ontwikkelen ingebed in zijn eigen lespraktijk, gericht op vraagstukken die er voor hem/haar en zijn/haar omgeving (team, student, schoolorganisatie, werkveld) toe doen. Bovendien moet de aanpak tegemoetkomen aan de verschillende manieren van professionaliseren en bijdragen aan de ontwikkeling van de school en de loopbaan van de docent. Hierbij is het van groot belang dat de ecologie van het onderwijsteam (van leidinggevende tot ministerie, van HR-medewerker tot bestuurder) meebeweegt, zich anders gaat gedragen en het onderwijsteam de regie geeft. Deze integrale en ecologische aanpak levert krachtige en zelfbewuste docenten op die bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs doordat zij hun stuurkracht inzetten om goed en innovatief onderwijs te realiseren in de continu veranderende onderwijsomgeving. Het moge duidelijk zijn dat het realiseren van een krachtige en zelfbewuste beroepsgroep via een dergelijke integrale en ecologische aanpak meer vraagt dan tijd, geld en een aanbod.

Hoe verder in het mbo?

In het mbo zijn er in de afgelopen jaren de eerste stappen gezet in de richting van professionele ontwikkeling en een krachtige en zelfbewuste beroepsgroep. Al in 2009 is er een professioneel statuut tot stand gekomen. Er is door de scholen geïnvesteerd in teamontwikkeling en professionalisering. In het huidige bestuursakkoord worden onderwijsteams sterker gepositioneerd bij het ontwerpen en realiseren van innovatief en sterk beroepsonderwijs in hun regio.

Anders dan in de andere onderwijssectoren is er in het mbo met de BVMBO wél een beroepsorganisatie die van, voor en door de docenten (en instructeurs) is opgezet en die een gewaardeerde positie in de sector heeft verworven. Professionele ontwikkeling en het versterken van de betrokkenheid en invloed van mbo-opleiders vormen de kern van onze rol als beroepsvereniging. De afgelopen zeven jaar zijn wij in het mbo actief geweest met het bouwen van netwerken van ambassadeurs bij de instellingen en thematische landelijke platforms. Ook organiseren we trainingen en scholingen zoals de leergang teacher in the lead of het pre-promotietraject en faciliteren we de dialoog tussen docenten en de verschillende stakeholders om sociale innovatie te bevorderen. Dit laatste doen we bijvoorbeeld door het organiseren van diner pensants en expedities met docenten en bestuurders. Onze meest recente activiteit is het ontwikkelen van het beroepsbeeld van de mbo-docent waarin de verschillende dimensies van het beroep van mbo-docent worden beschreven. Het beroepsbeeld kan professionele ontwikkeling stimuleren, een bijdrage leveren aan de positieve beeldvorming van de docent, de aantrekkelijkheid van het beroep bevorderen en loopbaanontwikkeling in het beroepsonderwijs zichtbaar maken.

Mogelijke rol van de BVMBO

In het advies *“Verkenning leraren”* wordt gesproken over een informateur die draagvlak onder docenten in kaart moet brengen. De BVMBO zou mogelijk de rol van informateur kunnen vervullen. De BVMBO laat met de hierboven genoemde activiteiten zien dat ze de constructieve dialoog in de sector zoekt en haar

achterban actief betreft om de stem van de docent te laten horen. En binnen het mbo kan op deze wijze worden voortgebouwd op het netwerk van onze ambassadeurs en/of de bestaande regionale en thematische netwerken die wij als BVMBO hebben ontwikkeld.

Naast een mogelijke rol als informateur zou de BVMBO de volgende bijdragen kunnen leveren aan implementatie van het advies:

- Het organiseren van het gesprek met mbo-docenten in het land over het advies en vooral over de gewenste invulling van professionele ontwikkeling in het mbo en de behoeften van docenten op dit gebied. Door ons netwerk van ambassadeurs in de mbo-instellingen zijn wij in staat via een aantal regionale bijeenkomsten een groot aantal docenten te bereiken;
- Bijdragen aan het versterken van de beroepsgroep door in te zetten op identiteitsontwikkeling en professionalisering van het beroep;
- Het meedenken over een eventuele verdeling van mbo in deelgebieden;
- Het in beeld brengen en toegankelijk maken van huidige praktijken op het gebied van professionele ontwikkeling;
- Constructieve samenwerking met andere stakeholders in het mbo (bestuurders, MBO Raad, vakbonden) op het gebied van het stimuleren van professionele ontwikkeling;
- Het faciliteren van regionale en thematische netwerken om het leren van elkaar te stimuleren.

In het advies spreekt de heer Rinnooy Kan de verwachting uit dat aan het einde van het traject het Lerarenregister vanzelf weer in beeld komt zonder daar een tijdspanne bij te geven. De BVMBO wil eerst inzetten op regie op professionele ontwikkeling en de vorming van een sterke beroepsgroep. Dat vraagt niet alleen om tijd, geld en een aanbod maar om een cultuuromslag en dat vraagt inspanning en moed, van ons allemaal.

Graag willen wij met u om tafel om bovenstaand voorstel toe te lichten en om in gezamenlijk overleg te kijken wat de mogelijkheden zijn om bij te dragen aan de implementatie van dit advies.

Hopende op een spoedige reactie,

Hoogachtend,

M. Held

Voorzitter BVMBO

c.c.: minister van Engelshoven i.k.vanengelshoven@minocw.nl